

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ІНСТИТУТ МИСТЕЦТВ
КАФЕДРА ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор

з науково-методичної та навчальної
роботи

О. Б. Жильцов

2018 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕХНІКИ ВІЛЬНОЇ ГРАФІКИ

для студентів спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне
мистецтво, реставрація»
освітнього рівня першого (бакалаврського)
освітньої програми 023.00.03 «Декоративне мистецтво»

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА	
Ідентифікаційний код 02136554	
Начальник відділу моніторингу якості освіти	
Програма № <u>0469/18</u>	
<u>Жильцов</u> (підпис)	<u>Жильцов</u> (прізвище, ініціали)
« <u> </u> »	20 <u>18</u> р.

Київ – 2018

Розробник:

Задніпряний Геннадій Трохимович, старший викладач кафедри образотворчого мистецтва Київського університету імені Бориса Грінченка.

Викладач:

Задніпряний Геннадій Трохимович, старший викладач кафедри образотворчого мистецтва Київського університету імені Бориса Грінченка.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри образотворчого мистецтва Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка

Протокол № 8 від «30» серпня 2018 р.

Завідувач кафедри

образотворчого мистецтва О.В.Школьна

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми 023.00.03 «Декоративне мистецтво»

«___» _____ 2018 р.

Гарант освітньо-професійної програми

023.00.03 «Декоративне мистецтво» О. В. Коновалова

Робочу програму перевірено

«___» _____ 2018 р.

Заступник директора

з науково-методичної та навчальної роботи А. О. Таранник

Пролонговано:

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «___»__20__ р., протокол № __

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «___»__20__ р., протокол № __

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «___»__20__ р., протокол № __

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «___»__20__ р., протокол № __

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання			
	денна		заочна	
Вид дисциплін	Нормативна			
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська			
Загальний обсяг кредитів/годин	2/60			
Курс	3			
Семестр	5	-	-	-
Кількість змістових модулів з розподілом:	1	-	-	-
Обсяг кредитів	2	-	-	-
Обсяг годин, в тому числі:	60	-	-	-
Аудиторні	48	-	-	-
Модульний контроль		-	-	-
Семестровий контроль		-	-	-
Самостійна робота	12	-	-	-
Форма семестрового контролю	залік	-	-	-

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання дисципліни «Техніки вільної графіки» є набуття знань з графічного мистецтва та розвиток професійних навичок в графічній діяльності.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни «Техніки вільної графіки» є ознайомлення з різновидами та теоретичними основами мистецтва графіки, практичне використання закономірностей палітри виразних засобів, прийомів та способів графічного відтворення художньої форми.

У результаті вивчення навчальної дисципліни відповідно до освітньо-професійної програми спеціальності формуються загальні та фахові компетентності:

Програмні компетентності	Код	Значення компетентності
Загальні компетентності	ЗК 1	Світоглядна: здатність показати усвідомлення рівних можливостей і гендерних питань; здатність діяти з соціальною відповідальністю і громадянською свідомістю.
	ЗК 5	Креативність: здатність проявляти творчий підхід в розробці ідей і в досягненні цілей досліджень.
	ЗК 6	Вирішення проблем: здатність справлятися зі стресом і ефективно вирішувати практичні завдання; здатність до конструктивної критики й самокритики

	ЗК 7	Самоосвітня: Здатність працювати самостійно, розробляти стратегії та керувати часом. Здатність скеровувати зусилля, поєднуючи результати досліджень та представляти результат вчасно.
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	ФК 1	Базові загальні знання технік, матеріалів та інструментів рисунка, живопису, графіки.
	ФК 2	Базові знання законів і правил композиції. Володіти законами композиції під час виконання творчої роботи у галузі декоративного, образотворчого мистецтва.
	ФК 3	Володіти образно-асоціативною мовою при створенні художнього образу, демонструвати розвинену творчу уяву.
	ФК 6	Мати практичні навички використання відповідного технічного устаткування в творчих майстернях.
	ФК 10	Мати знання з техніки безпеки по використанню механізмів і пристроїв, що забезпечують практичну роботу у творчих майстернях.
	ФК 11	Організаційні навички. Здатність до співпраці з митцями та іншими фахівцями; здатність до виконання творчих проєктів у складі групи на толерантних засадах.
	ФК 13	Здатність до навчання. Здатність шляхом самостійного навчання освоїти нові області, техніки й технології; використовуючи здобуті знання.
	ФК 14	Здатність використовувати відповідну фахову термінологію в усній та письмовій формах рідною мовою чи іноземною.

3. Результати навчання за дисципліною

Знання:

- різновидів та теоретичних основ мистецтва графіки;
- закономірностей палітри виражальних засобів графіки;
- особливостей різних видів тиражних технік.

Практичні навички й уміння:

- уміння створювати композиції використовуючи закономірності палітри виражальних засобів графічного мистецтва;
- володіння різними прийомами та способами графічного відтворення художньо-графічної форми;
- опанування практичними навичками роботи різними графічними інструментами та матеріалами графіки.

Програмні результати навчання:

- уміння створювати композиції засобами графіки;

- уміння виконувати твори в різних техніках монотипії, тиражної графіки;
- готовність до фахової діяльності в галузі графічного мистецтва;
- розумова активність, креативність у вирішенні нестандартних завдань;
- прагнення до особистісно-професійного успіху.

Програмні результати навчання:

Код	Значення програмного результату
ПРН 1	Здатність усвідомлювати власну причетність до традицій і цінностей національної культури, спрямовувати власну творчість на соціальні проблеми, дотримуватися етичних принципів у професійній діяльності.
ПРН 2	Здатність продемонструвати базові знання та розуміння основ декоративного та образотворчого мистецтва: законів композиції, колористики, пластики і пропорцій об'ємів та фігур на площині та в просторі.
ПРН 3	Здатність продемонструвати на практиці набуті знання шляхом виконання творчої роботи в галузі декоративного і образотворчого мистецтва (живопис, графіка, скульптура) з урахуванням спеціалізацій (художня кераміка, дизайн ювелірних виробів)
ПРН 5	Здатність до навчання й самостійної науково-дослідної діяльності, здатність вести самостійну дослідницьку діяльність у галузі мистецтва на базі отриманих знань з фахових дисциплін
ПРН 6	Уміння виконувати оригінальні творчі проекти, проводити майстер-класи.
ПРН 7	Уміння використовувати характерні особливості художньо-образної мови різних видів та жанрів мистецтва, розуміння зв'язків образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва з іншими видами мистецтва, природним і культурним середовищем життєдіяльності людини.
ПРН 8	Здатність вести креативну мистецьку діяльність. Уміння генерувати та втілювати нові оригінальні ідеї для досягнення творчих цілей. Готовність підвищити рівень власних професійних компетентностей, вивчати досвід роботи провідних зарубіжних та українських митців.
ПРН 9	Уміння працювати з матеріалами та інструментами, що забезпечують високу фахову якість виконання творів декоративного і образотворчого мистецтва
ПРН 11	Здатність до творчого та професійно-ділового спілкування із застосуванням фахової термінології.
ПРН 12	Уміння реалізовувати на практиці власну концепцію творчого проекту, користуючись передовим досвідом зарубіжних і вітчизняних колег.
ПРН 13	Здатність володіти базовими знаннями з техніки безпеки під час роботи у майстернях.
ПРН 14	Оволодіння робочими навичками працювати самостійно (дипломна робота), або в творчій групі (участь у виставкових проектах), уміння отримати результат в рамках обмеженого часу з наголосом на професійну сумлінність та унеможливлення плагіату.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль I. Мішані техніки							
Тема 1 Композиція в техніці аплікації	6			6			
Тема 2 Композиція в техніці колажу	6						6
Тема 3 Композиція в техніці трафарету	6			6			
Тема 4 Композиція в техніці паперових форм	6			6			
Тема 5 Композиція в техніці «сухої голки»	6			6			
Тема 6 Гравюра на картоні	6			6			
Тема 7 Авторська монотипія	6			6			
Тема 8 Кольорова ліногравюра	6			6			
Тема 9 Композиція в техніці аерографії	6			6			
Тема 10 Складна тематична композиція в авторській техніці	6						6
Модульний контроль							
Разом	60			48			12
Підготовка та проходження контрольних заходів							
Усього	60			48			12

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

ТЕМА 1. (6 год.) Композиція в техніці аплікації.

Виконати тематичні концептуальні композиції з використанням модульних елементів та зображальних концептуальних елементів. на форматах А4 (А3).

Підготувати модульні та зображальні концептуальні елементи. Відібрати найбільш виразні і якісні. (2 год.) Згідно ескізу розмістити елементи композиції і закріпити клеєм на картинній площині. Готову композицію висушити під пресом, підписати і оформити згідно концепції. (4 год.)

Рекомендована література:

Основна: [1], [4], [5]

Додаткова: [3], [4]

ТЕМА 3. (6 год.) Композиція в техніці трафарету.

Виконання композиції – акварельною, гуашевою (олійною) технікою із застосуванням трафаретних форм.

Виконання підготовчих вправ (4 год.). Виготовити елементи модульних трафаретів, та маскувальних елементів.

Виконання композиції (4 год.). Виконати композицію використовуючи модульні трафарети та маскуючи елементи. Виконати коректуру зображення на формах і зробити декілька варіантів відбитків різної тональності і колориту

Рекомендована література:

Основна: [1], [3]

Додаткова: [2], [4].

ТЕМА 4. (6 год.) Композиція в техніці паперових форм.

Виконати серію вправ в техніці високого друку паперовими формами. Формат паперу А3 (А2). Матеріал: папір, клей «Дракон», акварель, гуаш, друкарські фарби, шпатель, гумовий валик картону.

Згідно обраного ескізу нарізати з цупкого паперу елементи композиції. (3 год.) Наклеїти елементи композиції. Нанести фарби, накласти естампний папір і відтиснути вручну шпателем, чи на офортному верстаті. (3 год.)

Рекомендована література:

Основна: [1], [3], [4]

Додаткова: [3], [4].

ТЕМА 5. (6 год.) Композиція в техніці «сухої голки» на пластику.

Виконати композицію в техніці «сухої голки» на тонкому прозорому полістиролі. Формат паперу А4 (А3). Матеріали та інструменти: скло, пластик, друкарські та олійні фарби, розчинник, валик, різні шпателі, офортні голки, кювета для води, офортний верстат.

На дзеркально виконаний ескіз накласти прозорий полістирол (оргскло). Награвірувати офортною голкою елементи композиції.(3 год.)
Нанести офортну фарбу (згідно технології глибокого друку). Надрукувати на офортному верстаті. Відбиток просушити, підписати і оформити в паспарту.
(3 год.)

Рекомендована література:

Основна: [1], [2], [4]

Додаткова: [3], [4].

ТЕМА 6. (6 год.) Гравюра на картоні.

Виконати серію вправ із використанням рослин і рослинних матеріалів, різноманітних фактур. Вправи виконуються на аркушах паперу формату А4 (А3). Матеріали: олійна та друкарська фарба, розчинник, валик, пензлі, офортний верстат.

Виконати композицію з флористичними елементами. Використати прорізання, продряпування поверхні картону. Надрукувати друкарською фарбою на папері офортним верстатом.(3 год.)

Виконати композицію з флористичними мотивами за попереднім ескізом кольоровими фарбами, з використанням тонових та кольорових розтяжок та гравіруванням. Відбиток оформити відповідним чином.(3 год.)

Рекомендована література:

Основна: [1], [2], [4]

Додаткова: [3], [4].

ТЕМА 7. (6 год.) Авторська монотипія.

Виконати ряд вправ з монотипії на форматі А4. Матеріали: олійні фарби, акварель, розчинник, пензлі кювета скло. Підготувати скляну (пластикову) пластину, фарби, валики, (ванночку з водою) відповідно задуму. Папір А4, А3. (2 год.) Обраною технікою (техніками) виконати композицію. Отримані відбитки ретельно просушити. Відібрати найбільш вдалі відбитки,

з яких створити абстрактну композицію – колаж. Композицію підписати і оформити відповідним чином. (4 год.)

Рекомендована література:

Основна: [1], [2]

Додаткова: [3], [4].

ТЕМА 8. (6 год.) Кольорова ліногравюра.

Виконати ряд вправ в техніці ліногравюри на форматі А5, А4. Матеріали: нітролінолеум, різці-стамески, друкарська фарба, гумовий валик.

Підготувати пластини нітролінолеуму. Дзеркально перенести ескіз на форми окремо для кожного кольору. (3 год.) Нарізати відповідними стамесками окремо кожну дошку відповідного кольору. Надрукувати з точним суміщенням кольорів. (3 год.)

Рекомендована література:

Основна: [1], [2]

Додаткова: [3], [4].

ТЕМА 9. (6 год.) Композиція в техніці аерографії.

Виконати ряд вправ з аерографії на форматі А4. Матеріали: туш, чорнило різних кольорів, фарби, розчинники, пензлі, аерограф, компресор.

Підготувати трафарети-маски відповідних елементів композиції. (3 год.) Виконати тематичну, декоративну, чи формальну композицію аерографом з тоновим моделюванням елементів. Композицію підписати і оформити відповідним чином. (3 год.)

Рекомендована література:

Основна: [1], [2]

Додаткова: [3], [4].

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль І	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	Не передбачено навчальним планом	
Відвідування семінарських занять	1	Не передбачено навчальним планом	
Відвідування практичних занять	1	24	24
Робота на семінарському занятті	10	Не передбачено навчальним планом	
Робота на практичному занятті	10	8	80
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	10	Не передбачено навчальним планом	
Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10
Виконання модульної роботи	25	Не передбачено навчальним планом	
Разом		-	114
Максимальна кількість балів:		114	
Розрахунок коефіцієнта:		1,14	
Екзамен:			

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

Модуль 1

ТЕМА 2. (6 год.) Композиція в техніці колажу.

Виконати складну тематичну композицію з використанням елементів колажу (модульних чи оригінальних відповідно обраній темі). Матеріали: Папір А3, акварель, пензлі, гуаш, елементи колажу.

Згідно заздалегідь підготовленого ескізу композиції виконати колаж. Доопрацювати дрібні деталі пензлями, акварельними олівцями, гелієвими ручками тощо. Роботу оформити відповідним чином.

Рекомендована література:

Основна: [1], [2], [4]

Додаткова: [3], [4].

ТЕМА 10. (12 год.) Складна тематична композиція в авторській техніці.

На форматі не менше А3 виконати складну тематичну композицію з використанням різних технік об'єднаних авторською манерою («Київський

мотив», «Русанівка», «Дніпрові кручі» тощо). Ескіз композиції підготувати на основі власних натурних замальовок. Визначити техніку виконання відповідно тематики та тональності.

Рекомендована література:

Основна: [1], [4]

Додаткова: [4]

Критерії оцінювання рівня виконання завдань для самостійної роботи:

1. Оригінальність композиції;
2. Композиційна рівновага;
3. Повнота обсягу виконання;
4. Якість виконання;
5. Виявлення творчого підходу.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Модульний контроль з навчальної дисципліни «Техніки вільної графіки» навчальним планом не передбачений.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.

У 5 семестрі семестровий контроль з навчальної дисципліни «Техніки вільної графіки» навчальним планом не передбачений.

6.5. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100-90
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

7. Навчально-методична карта дисципліни «Техніки вільної графіки» - бакалавр 3 курс 5 семестр
Разом: 60 год., практичні заняття – 48 год., самостійна робота – 12 год.

Модулі	Змістовий модуль І									
Назва модуля	Мішані техніки									
Кількість балів за модуль	114									
Лекції, прак.	1, 2, 3	4, 5, 6	7, 8, 9	10, 11, 12	13, 14, 15	16, 17, 18	19, 20, 21	22, 23, 24	25, 26, 27	28, 29, 30
Теми лекцій										
Відвідування лекцій										
Практична робота	Композиція в техніці аплікації. (10 балів за виконану роботу)		Композиція в техніці трафарету (10 балів за виконану роботу)	Композиція в техніці паперових форм (10 балів за виконану роботу)	Композиція в техніці «сухої голки» (10 балів за виконану роботу)	Гравюра на картоні (10 балів за виконану роботу)	Авторська монотипія (10 балів за виконану роботу)	Кольорова ліногравюра (10 балів за виконану роботу)	Композиція в техніці аерографії (10 балів за виконану роботу)	
Відвідування практичних занять	3 бала		3 бала	3 бала	3 бала	3 бала	3 бала	3 бала	3 бала	
Самостійна робота		П.6.2. (5 балів)								П.6.2. (5 балів)
разом	114 балів (коефіцієнт успішності: $114 \div 100=1,14$)									

8. Рекомендовані джерела

Основна:

1. Дагдьян К. Декоративная композиція / К. Далгдиян. - Ростов-на-Дону: «Феникс», 2008. – 314 с. (Наявний в бібліотеці Університету в кількості 2 примірників).
2. Кириченко М. А., Кириченко І. М. Основи образотворчої грамоти / М. А. Кириченко, І. М. Кириченко. – К.: Вища школа, 2002. – 192 с. (Наявний в бібліотеці Університету в кількості 62 примірників).
3. Котляр В. П. Основи образотворчого мистецтва / В. П. Котляр. – К.: Кондор, 2006. – 200 с. (Наявний в бібліотеці Університету в кількості 40 примірників).
4. Ломоносова М. Т. Графика и живопись / М. Т. Ломоносова. – М.: АСТ Астрель, 2003. – 204 с. (Наявний в бібліотеці Університету в кількості 1 примірника).
5. Хуліан Фернандо, Альбаррасин Хесус Рисунок для промышленных дизайнеров / Фернандо Хулиан, Хесус Альбаррасин. – М.: Арт-Родник, 2007. – 192 с. (Наявний в бібліотеці Університету в кількості 1 примірника).

Додаткова:

1. Лагутенко О. Нариси з історії української графіки ХХ століття / О. Лагутенко. К.: Грані-Т, 2007. – 168 с.
2. Хмельовський О., Костукевич С. Графіка і основи графічного мистецтва: навч. посібник / О. Хмельовський, С. Костукевич. – Луцьк: вид-во ЛДПУ, 2003. – 160 с.
3. Шалаєв Г. П. Вчимося малювати / Г. П. Шалаєв. К.: Країна мрій, 2002. – 124 с.
4. Електронні ресурси:
Види графіки. Режим доступу:
<http://www.ukrreferat.com/index.php?refera=46461>
Техніки графіки. Режим доступу: <http://www.ex.ua/view/15817680>